

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ В ДЕЙСТВИЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Законът за предучилищно и училищно образование (ЗПУО) и подзаконовите актове създават условия и подкрепа за творчески работещите училища и учители за реализиране на иновативни дейности в училищата и утвърждаване на училища със статут „иновативна училище“.

С Решение № 391 от 17.07.2017 г. на Министерския съвет на Република България за учебната 2017/2018 година е приет Списък със 184 иновативни училища, а за учебната 2018/2019 година списъкът включва 290 училища. Увеличава се интересът на българските училища, които постигат подобряване на качеството на образованието чрез въведените иновативни елементи по отношение на организацията и съдържанието на обучението, чрез приложените нови методи на преподаване; разработените по нов начин учебно съдържание, учебни програми и учебни планове или организираните по нов начин управление, обучение и образователна среда.

Иновативните училища извършват целенасочена, планирана и контролирана промяна, чрез въвеждане на иновативни практики, с които се решават организационни и съдържателни проблеми в образователния процес. Въвеждането и обмяната на иновации в образованието са възможност за изграждане на модерни училища, в които учениците могат да подобряват образователните си резултати, мотивацията си за учене, участието си в училищния живот и да развият креативното си мислене, различни компетентности и емоционална интелигентност чрез иновативни образователни процеси, методи на преподаване, училищно лидерство, нови учебни стратегии и др.

Политиката на Министерството на образованието и науката е свързана със създаване на условия и подкрепа за развиване култура за създаване и прилагане на иновации във всички сфери на училищния живот във всички училища, вкл. и създаването на професионални общности в училищата и между училищата, в които учители от различни области на знанието обединяват усилия и време за постигане на общи цели и мултиплициране на добрите иновационни практики.

За реализацията на тази цел е необходимо да се стимулира изграждане на връзки, обмен и мрежи между иновативните училища, както и с останалите училища в страната,

които имат готовност да създават и прилагат иновации, наличието на информационна платформа и реализиране на мобилност за иновации и добри практики.

- **Срок на програмата: от датата на публикуване на националната програма (НП) до 31.12.2019 г.**

- **Общ бюджет на програмата: до 1 572 600 лв.**

МОДУЛИ

„Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между иновативни училища“- до 580 училища.

Модул 1: „ Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между иновативни училища, публични изяви и продукти представляващи обмена на иновации“- до 913 500 лв. включваща до 290 училища и до 2320 ученици и учители.

Модул 2: „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на училища, които не са в Списъка на иновативните училища, но са включени в НП – до 580 000 лв. включваща до 290 училища и до 2320 ученици и учители.

ДЕЙНОСТИ

Дейност 1 „Създаване на условия за обмяна на иновации в образованието“

1.1. Актуализация, допълване и поддържане на национална електронна платформа за споделяне на добри иновации и обслужване на дейностите по НП.

1.2. Изграждане и поддържани на уебсайт на иновативните училища – до 29 800 лв.

Дейност 2 „Информирание и публичност“ – до 10 000 лв.

Дейност 3 „Мониторинг от МОН и РУО“.

3.1. Мониторинг от РУО – до 10 000 лв.

3.2. Мониторинг от МОН.

Дейност 4 „Анализ на иновации в образованието и изследване на училищната промяна“- до 29 300 лв.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Подкрепа за създаване на култура на иновациите в училищата в страната, за креативно мислене, нововъведения в полза на развитието и постиженията на учениците като се създават условия на педагогическите специалисти да анализират, да експериментират чрез пряк обмен и популяризиране на своите иновативни практики и продукти.

Осигуряване на подкрепа за мотивирано разширяване и устойчивост на училищните иновации, чрез училищна мобилност, информационна платформа и мрежа на

иновативните училища.

2.2. Конкретни (специфични) цели

2.2.1. Създаване на мрежа от иновативни училища според вида на прилаганата иновация, общите цели и задачи.

2.2.2. Създаване на контакти между училища, вписани в Списъка на иновативните училища и други, които имат сходни предизвикателства, решения и идеи за промяна.

2.2.3. Създаване на иновативно пространство между училища в партньорство с общи цели, възможности и желание за обмен на нововъведения.

2.2.4. Създаване на условия за партньорство за иновации:

2.2.4.1. Изграждане на уеб базирано пространство за обмяна на информация, публикуване и изпълнение на програми за иновации и представяне на иновативни продукти.

2.2.4.2. Актуализиране на информационна платформа за подпомагане изграждане мрежата на иновативни училища и училища търсещи и прилагащи иновативни практики.

2.2.5. Информираност и публичност за провеждащите се иновации в българските училища.

2.2.6. Научен анализ на иновациите в училищното образование.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Осъществена мобилност на иновативни училища и училища, разработващи иновации: до 580 училища и до 4640 ученици и учители.

2. Изграждане мрежа на иновациите в образователното пространство.

3. Провеждане на публични изяви за представяне на иновативната училищна дейност – до 300 изяви.

4. Провеждане на Национален форум за иновации през 2019г. с до 500 участници.

5. Публикации в реферирани и индексирани научни издания в България и чужбина – минимум 4 статии, сборник с научни материали, монография.

6. Актуализирана електронна платформа за кандидатстване, мониторинг и отчет на НП.

7. Функциониращ уебсайт за споделяне и обмяна на добри практики и реализирани иновации.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМА

Училищата от системата на предучилищното и училищното образование

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Бенефициенти по националната програма са:

- Училищата на територията на Република България съгласно приет от Министерски съвет Списък на иновативните училища.
- Включените в НП съгласно утвърдените правила и процедури училища, които са извън Списъка на иновативните училища.
- Висши училища, Научни институти.
- РУО и МОН

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Модул 1 и 2. „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“

Обмен на иновационни практики (мобилности) - споделяне на опит на място между училищата.

Иновативните училища извършат двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си – като създават връзка чрез електронната платформа и реализират взаимни посещения на място в другото училище на 8 учители и ученици (иновативно с иновативно училище).

Училищата, които не са в Списъка на иновативните училища избират чрез електронната платформа по едно иновативно училище за посещение на място с 8 ученици и учители за сътрудничество (иновативно с иновативно училище).

1.1. Иновативните училища избират помежду си партньор за сътрудничество и обмяна на иновации от Списъка на иновативните училища в електронната система на Националната програма и сключват договор по образец за сътрудничество с него. Възможен е само един договор за сътрудничество между две иновативни училища.

1.2. Училищата, които не са вписани в Списъка на иновативните училища, избират от електронната платформа иновативно училище. При наличие на повече от едно училище кандидат за партньорство, иновативното училище сключва договор за сътрудничество с избрано от него училище. Иновативното училище партнира с едно училище, което не е вписано в Списъка на иновативните училища, заявило интерес към съответната иновация в електронната платформа. Програмата за мобилността се определя от училищата партньори.

В договорите за сътрудничество по т. 1.1. и т. 2.2. директорите посочват и мотивират възможността за приложимост на иновацията, дейностите по обмен и начина на извършването му, продължителността, времето и мястото на посещението, участниците, планираните публични изяви и / или резултати от сътрудничеството и др.

1.3. Сътрудничеството между училищата е насочено в областите на дейност на иновативните училища и е с приоритет приложимостта на иновацията/иновациите в училището, което не е вписано в Списъка на иновативните училища, спрямо определените области:

- разработени и въведени иновативни елементи по отношение на организацията и/или съдържанието на обучението ;

- организирани по нов или усъвършенстван начин управление, обучение и образователна среда;

- използвани нови методи на преподаване;

- разработени по нов начин учебно съдържание, учебни програми и учебни планове.

1.4. Реализирането на мобилността за обмен на иновации между училищата съдържа следното, в зависимост от вида на иновацията и целите на сътрудничеството:

- училищата да демонстрират пряко иновациите на място в двете училища – партньори и да включват всички участници в иновативните процеси по подходящ начин;

- иновативните процеси и продукти да бъдат представяни в своето пряко приложение в училищния живот и своето развитие, да се споделят и демонстрират предизвикателствата и постиженията в реална среда;

- иновациите в училищата да се обменят в действие и на място – в учебни часове, в извънкласни занимания, в междучасия, в местата извън училище, където се провеждат иновативни уроци, по време на заседания на педагогически съвети, на обществени съвети, ред родителски общности и на други места;

- партньорите да са равностойни при обсъждането и прилагането на иновациите при обмена в училищата;

- да се покаже работата на професионалните екипи от различни педагогически специалисти;

- да се демонстрират стъпките на намеренията и на напредъка при приложенията на иновациите от партньорите;

- учениците да се включват активно в иновативните процеси със свои връстници.

Партниращите училища организират публични изяви с участието на родители и образователната общност за мултиплициране на иновациите и опита. Партниращите

училища осигуряват съвместен продукт от мобилността за популяризиране на иновациите – презентации, видеофилми, книжни издания, електронни уроци и др.

По националната програма се осигурява финансиране за посещение в училище до 8 учители и ученици. Без ограничения за броя на децата при пътуванията. Възможно е увеличение на броя на участниците при собствено финансиране. При иновация насочена към областта нов или усъвършенстван начин управление да се финансират мобилности само за педагогически специалисти (до 8) без ученици.

При реализиране на мобилността всяко от участващите училища реално представя своята иновация в действие.

Дейност 1. „Създаване на условия за обмяна на иновации в образованието“

1.1 Актуализация и поддържане на национална електронна платформа за споделяне на добри иновации и обслужване на дейностите по НП.

- Актуализация и поддържане на национална електронна платформа за създаване на комуникация между иновативните училища и училищата, които не са вписани в Списъка на иновативните училища, за споделяне на добри практики и обслужване на дейностите по националната програма. Чрез електронната платформа се извършва изборът на партньори между училищата, подаването на документите за кандидатстване по националната програма, оценяването на формулярите, посочват се срокове за кандидатстване и сключване на договори, договорите за сътрудничество между директорите, резултатите от извършения мониторинг, документите за отчет на извършените разходи по програмата.

Националната електронна платформа за споделяне на добри иновации създава условия за информация и контакт между училища, които имат креативни училищни практики и иновации, но не са включени в НП за 2019 година.

1.2. Изграждане и поддържане на уебсайта на иновативните училища.

- Изграждане и поддържане на уебсайт, който да се ползва от всички училища в страната за споделяне и обмяна на опит между училищата за разширяване на мрежата от иновативни училища, за създаване на база с реализирани успешни проекти, за мултиплициране на образователните иновации, за повишаване авторитета на училището и отварянето му за сътрудничество със заинтересовани страни, за създаване на ефективна комуникация между училищата, за популяризиране и на добрите практики, за създаване на богата база с реализирани успешни проекти, за подпомагане въвеждането на електронните образователни продукти.

Дните, определени за мобилност по НП, не са част от дните определени от чл. 15а, ал. 1 на Наредба № 10/01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното

образование (изм. и доп. в ДВ бр.82/05.10.2018 г.).

Дейност 2: Информирание и публичност – до 10 000 лв.

Дейност 3: Мониторинг от МОН и РУО

3.1. Мониторинг от РУО – до 10 000 лв.

3.2. Мониторинг от МОН

Дейност 4: „Анализ на иновациите в образованието и изследване на училищната промяна“

4.1. Осъществяване на научно-изследователски анализ на основните тенденции по отношение на иновациите в българското училищно образование- научни публикации в реномирани научни издания, които да представят и популяризират дейността в страната и чужбина.

4.2. Изработване и апробиране на инструментариум свързан с определяне на критерии, показатели и индикатори за успешна училищна промяна и развитие на училищна култура за създаване и развитие на иновациите.

6.1. Процедури

6.1.1. Кандидатстване

Въвеждане в електронната платформа до 10 дни от публикуването на НП:

- на информация за иновативните училища и прилаганите иновации
- информация за сроковете и правилата на кандидатстване
- акаунтите на определените експерти в комисиите на МОН и РУО

В срок от 30 дни от публикуването на НП:

- се извършва избора на партньор между училищата и се изготвят договорите за сътрудничество;

- училищата представят в електронната платформа следните документи по образец:

- формуляр за кандидатстване;

- договори за сътрудничество по изпълнение на НП между иновативни училища;

- договори за сътрудничество по изпълнение на НП между иновативно училище и училище, което няма статут на иновативно;

- комисията на РУО извършва проверка на документите в електронната платформа на училищата от съответната област.

Националната комисия след проверка на документите в електронната платформа представя доклад на министъра на образованието и науката, с предложение за утвърждаване на списък на избраните училища за участие в НП - в срок от 35 дни от публикуването на НП.

Списъка на училищата определени за участие в НП се публикува в електронната платформа и на официалната страница на Министерството на образованието и науката , след утвърждаването му от министъра на образованието и науката.

6.1.2. Отчет

В срок до 10 декември 2019 г. бенефициентите представят отчет за окончателното изпълнение с приложени разходо-оправдателни документи па изпълнените дейности на програмата.

Формулярът за отчет съдържа и самооценка за изпълнение на дейностите по НП, който се попълва в същия срок.

След изтичане на този срок регионалната и националната комисия извършват проверка и анализ на отчетите и националната комисия уведомява бенефициентите за размера на финансирането.

В случаите, когато е установено неизпълнение на дейностите, предоставените за тях средства се възстановяват в срок определен от националната комисия.

6.2. Принципи на финансиране

6.2.1. Финансирането за мобилност се извършва на пакетен принцип включващ допустими и задължителни разходи:

6.2.1.1. Финансовият пакет за одобрено за участие на иновативно училище е до 3150 лв., който включва: 3000 лв. за мобилност и 150 лв. за публичност и за продукти представящи обмена на иновации (до 290 училища с по 8 ученици и учители участници в мобилност за срок до 3 дни).

6.2.1.2. Финансов пакет за училище одобрено за участие в НП, което не е в Списъка на иновативните училища – до 2000 лв. (до 290 училища с по 8 ученици и учители участници в мобилност).

6.2.1.3. Финансовите средства за мобилност на училищата , които не са общински или държавни, но са включени в НП, се предоставят на партниращото държавно или общинско училище и се разходват съгласно Правилата за изпълнение на НП. Командирането на учителите от частните училища се извършва в съответствие с чл. 5 от Наредбата за командировките в страната.

6.2.2. Финансирането на дейност „Създаване на условия за иновации в образованието“

6.2.2.1. Актуализация, допълване и поддържане на национална електронна платформа за споделяне на добри иновации и обслужване на дейностите по НП.

6.2.2.2. Изграждане и подържани на уебсайт на иновативните училища – до 29 800 лв.

6.2.3. Финансирането на мониторинг от РУО по изпълнение на националната програма – до 10 000 лв.

6.2.4. Финансиране на дейност по публичност и информиране – до 10 000 лв.

6.2.5. Финансиране на дейност по „Анализ на иновации в образованието и изследване на училищната промяна“ - до 29 300 лв.

6.2.6. При непълно усвояване на средства по определен модул в рамките на програмата се допуска прехвърляне на средства между модулите и дейностите, включително и промяна на индикативния бюджет на проектите.

При обективна необходимост от извършване на промени във финансираните модули и дейности, назначената национална комисия в МОН изготвят мотивиран доклад до министъра на образованието.

6.3. Допустимо финансиране и др.

6.3.1. Допустимите разходи от финансовите пакети за иновативни училища и училища, участващи в програмата, които не са включени в Списъка са: командировъчни разходи за педагогическия персонал; транспортни разходи; разходи за нощувки и разходи за храна, консумативи и материали за целите на обмена, както и външни услуги пряко свързани с изпълнение на дейностите в НП.

6.3.2. Допустимите разходи за мониторинг от РУО са за командировъчни.

6.3.3. Задължителни са разходите за финансиране на публични изяви на иновативните училища и продукти представящи обмена на иновации.

Всички разходи се отчитат с разходо-оправдателни документи.

6.4. Етапи на финансиране:

6.4.1. Авансово финансиране до 100% , до 30 дни след публикуване в електронната платформа на утвърдения от министъра на образованието и науката Списък на училищата определени да участват в НП.

7. МОНИТОРИНГ

При реализацията на дейностите за целите на програмата се осъществява мониторинг от РУО и от МОН по изпълнението на дейностите, извършвани от бенефициентите.

7.1. За осъществяване на мониторинг на дейностите по програмата началникът на РУО назначава със заповед комисия.

Мониторингът от РУО се осъществява чрез:

- Текущ мониторинг в момента на осъществяване на обмена на иновативните практики.
- Проверки на представени документи.
- Анкети, срещи, разговори с ученици, учители, ръководства на училищата, родители.
- Изготвяне на отчетна справка по образец за етапното и окончателното приключване на дейностите по програмата.

За резултатите от извършения мониторинг на място се съставя карта за мониторингово посещение (по образец).

7.2. За осъществяване дейностите по мониторинг от МОН :

Министърът на образованието и науката назначава със заповед национална комисия от МОН за осъществяване на:

- Проверка на представените документи по изпълнение на НП.
- Мониторинг на място в училището домакин на мобилността.
- Анкети, срещи, разговори с участниците в обмяната на иновации.

За резултатите от извършения мониторинг на място се съставя карта по образец.

Назначената комисия изготвя етапен доклад и окончателен доклад, след приключване на програмата с оценка на степента на изпълнение, и оценка на постигане на очакваните резултати от програмата.

8. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз и друго национално финансиране.